

Častni znak svobode patru Valerijanu Jenku

STA/LJUBLJANA - Predsednik republike Milan Kučan je za dolgoletno zaslužno delovanje med Slovenci v Avstraliji s častnim znakom svobode Republike Slovenije odlikoval patra Valerijana Jenka. Najvišje slovensko priznanje je prejel za svoje socialno in kulturno delo med avstralskimi zdomci, ki ga je opravljal poleg svojega duhovniškega poklica. Kučan se je pridružil želji v Avstraliji živečih Slovencev, da bi pater Valerijan še dolgo deloval v njihovo dobro, saj jim to veliko pomeni, o čemer se je ob obisku v Avstraliji prepričal tudi sam predsednik.

Pater Valerijan je dejaven v okviru slovenske skupnosti v Avstraliji. Že ob svojem prihodu v Avstralijo je obiskoval slovenske rojake v taboriščih v Matraville, Villawoodu, Cabramatti in po domovih. Pater Valerijan je sodeloval tudi pri ustanovitvi in organizaciji prvih slovenskih društev v Sydneyu, pri nakupu prvega zemljišča, na katerem je bilo zgrajeno Slovensko društvo Sydney, in bil eden prvih zaupnikov in ustanoviteljev tega društva. Za svoje življenjsko delo med Slovenci v Avstraliji je ob Dnevu Avstralije prejel avstralsko državno odlikovanje. Sodeloval je pri razvoju in ustanovitvi radia v Sydneyu, kjer je s svojimi prispevki še vedno stalen sodelavec.

Od vsega začetka sodeluje tudi v slovenskem tisku v Avstraliji; ima redno rubriko v mesečniku Misli in izdaja manjše mesečno

glasilo Rafael za potrebe Slovencev v Sydneyu.

V času osamosvajanja in nastajanja samostojne države Slovenije je bil skupaj z drugimi voditelji Slovenske skupnosti v Sydneyu na čelu vseh akcij za pomoč mladi državi. Organiziral je razne oblike pomoči, pisal pisma, se sestajal z avstralskimi politiki, sprejemal slovenske predstavnike in se trudil za dvig slovenske narodne zavesti in prispeval tudi k razumevanju dogodkov v domovini.

Pater Valerijan se je rodil v Ljubljani, kjer je tudi obiskoval meščansko šolo. Gimnazijo je deloma obiskoval v Ljubljani, deloma pa tudi v begunskih taboriščih v avstrijskem Lienzu in Spittalu na Dravi. Leta 1943 je vstopil v frančiškanski red. Ob koncu druge svetovne vojne se je umaknil v Avstrijo, kjer so ga v Celovcu sprejeli patri kapucini. Decembra 1949 je odšel v Ameriko, kjer je na ameriških Brezjah v Lemontu, blizu Chicaga, nadaljeval bogoslužne študije. Leta 1952 je prejel mašniško posvečenje. Leta 1963 pa je prispel v Avstralijo.

Predlog za odlikovanje so predsedniku republike dale številne slovenske organizacije in verske skupnosti v Avstraliji. Podprla ga je prejšnja odpravnica poslov na slovenskem veleposlaništvu v Canberri Helena Drnovšek Zorko, prav tako pa tudi komisija predsednika republike za odlikovanja.

Bojan Bertonec,
novi odpravnik poslov v
Veleposlaništvu RS v Canberri,
se vam predstavlja:

Prihajam iz Kranja na Gorenjskem, starša pa sta sicer iz bližnjega Tržiča. Skupaj z mano je tu družina, soproga Vera in sinova Blaž in Miha, stara dvanajst in deset let. Od prihoda v Avstralijo je minil dober mesec, a smo se že kar dobro aklimatizirali, našli primerno stanovanje, šole za otroke. Nasploh so prvi vtisi v skladu s pozitivnimi pričakovanji. /nadaljevanje na 3. strani/

Podelitev priznanj v Klubu Triglav Panters - Eleonora White dobila priznanje v kategoriji starejših občanov.

Na fotografiji Eleonora White s častnim generalnim konzulom g. Alfredom Brežnikom

**Ste pogledali datum izteka naročnine na kuverti?
Je čas za obnovo ?**

Bodite pozorni na novi naslov, spodaj!

Dragi naročniki, dragi bralci,

da Glas Slovenije je še vedno tukaj. Nekaj številčk bom moral še urediti, da dobim rutino urednikovanja. Upam, da boste s to številko zadovoljni in da boste še naprej ostali v družini prijateljev slovenske besede. Kritike in pripombe pošljite in z veseljem bom upošteval vaše nasvete. Upam, da bo Glas Slovenije "hodil" še dolgo časa v vaše domove in da bom uspel predati komu mlajšemu "štafetno palico". Res pa je tudi, da elektronika dela v neustavljivo hitrostjo. Morda ga boste v naslednjih letih prebrali kar na vašem televizorju.

Poprosil sem nekaj marljivih rok za pisanje, da so napisale nekaj prispevkov, hvala vsem in upam, da bo tako tudi v nadaljevanju, saj s sodelavci nastaja tudi vaš in naš utrinek avstralske Slovenije. Žal je še vedno tako, da marsikaj ne bo verjetno nikoli zapisano saj se kot pravi Slovenci še vedno bojimo napisati in seveda tudi prebrati nekaj kar nam ne ustreza. Nekateri bi pač radi zgodovino in sedanost pometli pod preprogo, ter določene stvari zabrisali v neskončnost časa. Nekaterim je še vedno trn v peti, da smo še vedno medij, ki pač obvešča in ohranja trenutek našega vsakdana.

Ne morem tudi mimo tega, da vas prosim, da pogledate datum na vaši kuverti in preverite kako je z vašo naročnino. Saj veste, brez naročnikov in plačanih naročnin je nemogoče opravljati neko delo, stroški pa... saj sami veste, ko greste v trgovino.

Stanka Gregorič si v Sloveniji utrjuje zdravje in nabira novih moči. V naslednjih številkah se bo zagotovo tudi oglasila, ter vas seznanila kako se je znašla v domovini kot "povratnica".

Do naslednjega snidenja lep pozdrav
Florjan

**Veleposlaništvo RS v Canberri
sporoča, da bodo
konzularne ure:**

v nedeljo 18. avgusta od 3 - 5 PM
v Slovenskem društvu Planica 11
Soden Road
Bangholme

v ponedeljek 19. avgusta od
10AM - 1PM
v Verskem središču Kew,
19 A'Beckett Street,
Kew

v nedeljo, 25. avgusta od 2 - 5 PM
v Slovenskem društvu Sydney
2-10 Elizabeth Road
Wetherill Park

v ponedeljek 26. avgusta od
10AM - 1 PM
v Verskem središču Merrylands,
313 Merrylands Road,
Merrylands

ZAKON O EVIDENCI VOLILNE PRAVICE

Po objavi v 52. številki Uradnega lista Republike Slovenije, je dne 29.6.2002 pričel veljati nov Zakon o evidenci volilne pravice, ki prinaša nekaj novosti na tem področju. Temeljni cilj novega zakona je njegova uskladitev z Ustavo Republike Slovenije in uskladitev s pravnim redom Evropske unije.

Sprejeti zakon med drugim odpravlja različne načine evidentiranja volilne pravice državljanov Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in državljanov Republike Slovenije, ki imajo stalno prebivališče v tujini.

V ta namen pristojno Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije vzpostavlja stalno evidenco volilne pravice državljanov Republike Slovenije, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: izseljenci). Ta evidenca se vodi po uradni dolžnosti in se vzpostavi na podlagi vpisa državljanov Republike Slovenije v posebne volilne imenike za volitve predsednika republike leta 1997 in volitve v Državni zbor leta 2000, dalje na podlagi zahtev za vpis v to evidenco tistih izseljencev, ki v evidenco volilne pravice še niso vpisani, in pa ob odselitvi v tujino. Evidenco mora Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije vzpostaviti v treh mesecih po uveljavitvi zakona oziroma najkasneje do prvih prihodnjih volitev, na katerih bodo imeli izseljenci pravico glasovanja. Zakon se bo torej uporabljal že pri izvedbi letošnjih volitev predsednika republike in lokalnih volitev.

Državljana Republike Slovenije, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in še ni vpisan v evidenco volilne pravice, se v to evidenco vpiše na podlagi zahteve. Zahtevo lahko vložijo državljan kadarkoli in sicer pri pristojnem organu v Republiki Sloveniji - na primer ob obisku v Republiki Sloveniji - na območju katerega je državljan eli eden od njegovih staršev imel zadnje stalno prebivališče; če tega ni mogoče ugotoviti, pa pri pristojnem organu, na območju katerega želi uresničevati volilno pravico, ali pa na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Canberri. Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije je z namenom poenotenja postopkov pri sprejemu zahtev pripravilo obrazec »ZAHTEVA ZA VPIS V EVIDENCO VOLILNE PRAVICE«, ki je na voljo na upravnih enotah v Republiki Sloveniji ali na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Canberri.

Opozoriti je treba, da je zaradi točnosti evidence in lažjega reševanja zahtev, v obrazcu potrebno navesti čim bolj natančne podatke. Obrazec (ki se lahko fotokopira) našteva tudi vrste dokumentov, izmed katerih se vsaj eden priloži zahtevi. Obrazec lahko dobite v slovenskih društvih ali verskih centrih, lahko pa se obrnete tudi na veleposlaništvo.

Vložitev zahteve ni povezana z nobenimi stroški (je takse prosta).

Embassy of Republic of Slovenia P.O.Box 284 Civic Square Canberra ACT 2608

VSEM SLOVENSKIM ORGANIZACIJAM IN DRUŠTVOM

Spoštovani,

Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in Ministrstvo za kulturo (javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti) organizirata strokovni seminar za kulturne animatorje - osebe, ki skrbijo za kulturno življenje v slovenskih društvih po svetu; prireajo razne svečanosti in proslave, razstave, režirajo gledališke predstave in recitale, vodijo folklorne in druge plesne skupine, itd.

Strokovno izpopolnjevanje bo potekalo od 21. do 28. oktobra 2002.

Skupina udeležencev naj bi bila sestavljena iz po dveh kulturnih animatorjev iz posamezne čezmorske države, torej tudi dva iz Avstralije. Vse stroške bivanja, strokovnega izobraževanja ter prevoza bosta krili navedeni instituciji.

Prijava kulturnega animatorja mora vsebovati:

- osebne podatke (ime in priimek, rojstni datum, formalno izobrazbo, naslov, telefon, email, krajši življenjepis)
 - opis dosedanjega dela na področju kulture (naziv društva, kjer delujejo) - namen udeležbe na srečanju, želje v zvezi s tem
 - pisno izjavo, da bo v slovenskem društvu deloval(-a) še vsaj dve leti po vrnitvi s seminarja
- Prednost bodo imeli mlajši kandidati (starost do 40 let) in tisti, ki ge niso bili na nobenem od podobnih seminarjev (za arhivarje, urednike medijskih glasil,..).

Preliminarni okvirni program:

1. dan: prihod, registracija, uvodni spoznavni večer, nagovori gostiteljev
2. dan: skupni obiski glavnih gledaliških hiš, drugih kulturnih ustanov
- 3.in 4. dan: praktično delo po interesnih skupinah oz. navzočnost, sodelovanje na vajah v gledaliških, folklornih skupinah...
- 5.dan: ekskurzija v zamejstvu z obiskom kulturnih ustanov, prireditve
- 6.dan: navzočnost, sodelovanje pri dela na šolah
- 7.dan: novi slovenski film, najnovejše glasbeno dogajanje
- 8.dan: evalvacija seminarja, novinarska konferenca.

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu hkrati obvešča, da je rok prijave 16. september 2002.

Veleposlaništvo bo prijave, ki nam jih boste posredovali, poslalo Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je pristojno za izbor udeležencev. Glede na omejeno število sodelujočih - dva kulturna animatorja iz Avstralije - prosimo za vaše sodelovanje.

**S spoštovanjem,
Bojan Bertonec
Odpravnik poslov.l.r.**

Embassy of Republic of Slovenia P.O.Box 284 Civic Square Canberra ACT 2608

**Bojan Bertoncelj,
novi odpravnik poslov v
Veleposlaništvu RS v
Canberri,
bralcem Glasa Slovenije v
predstavitev - nadaljevanje...**

Po izobrazbi sem diplomiran politolog mednarodne usmeritve, diplomiral pa sem na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani leta 1987. Do leta 2001 sem bil zaposlen na Zavodu Republike Slovenije za mednarodno znanstveno, tehnično, prosvetno in kulturno sodelovanje, od tedaj pa v Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije. V letih 1995–2000 sem služboval na Veleposlaništvu Republike Slovenije na Dunaju v Avstriji, zadnji dve leti pred prihodom na veleposlaništvo v Canberri pa v kabinetu zunanjega ministra.

Na novem delovnem mestu čakajo nove obveznosti, v novem okolju in v novem krogu ljudi. Vsekakor v štiriletнем mandatu vidim več kot dovolj izzivov in nalog, tako v rednem diplomatsko-konzularnem delu, kot na različnih področjih; gre za bilateralne politične in ekonomske odnose Slovenije z Avstralijo, promocijske cilje, kulturno sodelovanje in še posebej za sodelovanje s slovensko skupnostjo v Avstraliji. Poleg ohranitve vsega doseženega z uspešnim delom in prizadevanji slovenske skupnosti, si predstavljam iskanje poti za prihodnost slovenske skupnosti v Avstraliji v skupnem razmišljanju in razumevanju.

Pred Slovenijo so sicer tudi izzivi zunanjepolitičnih prioritet, to je vključitve v Evropsko unijo in NATO, ki sta pred vrati in ki bosta v prihodnje tudi sooblikovali podobo in delovanje Slovenije doma in v svetu.

Slovenija je v procesu vključitve v Evropsko unijo med vodilnimi državami kandidatki za članstvo in je zaključila pogajanja že o 27 od 30 poglavij evropskega pravnega reda. Slovenija vsekakor pričakuje zaključek pogajanj do konca leta, podpis pogodbe o pristopu v 2003 in sodelovanje na evropskih parlamentarnih volitvah v 2004 že kot članica EU. Slovenija je uspešna tudi v pripravah na članstvo v NATO in pričakuje vabilo v članstvo na jesenskem vrhu NATO v Pragi, s tem pa vstop in soodločanje v pomembnem krogu držav podobnih vrednot in tradicij.

Na bilateralnem področju bi med bližajočimi se zadevami rad še omenil sporazum o socialni varnosti med Slovenijo in Avstralijo, ki je v sklepni fazi, s predvidenim podpisom oktobra letos. Sporazum bo med drugim uredil tudi področje pokojnin, z olajšanjem medsebojnega priznavanja delovne dobe in izplačil pokojnin, predvsem tistim, ki se za stalno vračajo v Slovenijo.

Z odpravnikom poslov,
g. Bojanom Bertoncljem se boste
lahko srečali v
Melbournu 4. avgusta in
11. avgusta v Sydneyu

**Navodila konzulata
Avstralije v Ljubljani za
potovanje v Avstralijo**

TURISTIČNI VIZUM

1. **48R obrazec**
2. **obrazec o nekaznovanju oz. služenju vojaščine (oba obrazca je mogoče dobiti na našem Konzulatu)**
3. **potni list**
4. **fotografija**
5. **sklep o dopustu (oz. pordilo o šolanju)**
6. **potrdilo banke, da ima oseba dovolj sredstev za bivanje v Avstraliji (letalska karta in minimum 1000 AUD mesečno na osebo)**

7. vizum stane 45 EUR

V primeru, da v Avstralijo potuje mladoletna oseba brez staršev ali v spremstvu enega od staršev, morajo priložiti še (poleg že navedenih dokumentov):

1. **rojstni list mladoletne osebe**
2. **izjava staršev oz. enega od staršev, da otrok lahko potuje v Avstralijo**

POSLOVNI VIZUM

(seminarji, kongresi, poslovni sestanki)

1. **456 obrazec**
2. **obrazec o nekaznovanju oz. služenju vojaščine**
3. **potni list**
4. **fotografija**
5. **dopis firme, ki osebo pošilja v Avstralijo, v katerem je navedeno, kam oseba gre.**

Firma lahko tudi napiše, da krijejo vse stroške (letalska karta, bivanje v hotelu). V takšnem primeru ni potrebno potrdilo banke.

Če je oseba stara nad 70 let, dobi pri nas poseben obrazec, ki ga izpolni zdravnik.

DIPLOMATSKI POTNI LIST

Za pridobitev diplomatskega vizuma Ministrstvo za zunanje zadeve RS pošlje Note Verbale na Ambasado Avstralije na Dunaju, skupaj s potnim listom.

Note Verbale mora vsebovati: itinerer, čas bivanja v Avstraliji in informacije o letu (flight details).

*Naslov: AUSTRALIAN EMBASSY
Mattiellistrasse 2
A – 1040 WIEN, AUSTRIA*

**Veleposlaništvo
Republike Slovenije
Canberra**

Odpravnik poslov:

Bojan Bertoncelj

Drugi sekretar:

Marko Polajžer

Advance Bank Centre -
Level 6

60 Marcus Clarke Street

Canberra City

Telefon: (02) 6243 4830

Fax: (02) 6243 4827

Embassy of

Republic of Slovenia

**P.O.Box 284 Civic Square
Canberra ACT 2608**

Domača stran na internetu:

<http://slovenia.webone.com.au>

E-mail:

[embassyofslovenia@](mailto:embassyofslovenia@webone.com.au)

webone.com.au

Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od
9.00 - 17.00

uradne ure so od 10.00 - 14.00

Konzulat Avstralije

Častni konzul

Viktor Baraga

Trg Republike 3/XII,

Ljubljana 1000 Slovenija

Telefon: + 386 1 425 4252

Fax: + 386 1 426 4721

E-mail: lupo.interprise.siol.net

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
**Urad Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu
in po svetu**

Gregorčičeva 25

1000 Ljubljana Slovenija

Tel: + 386 1 478 22 91

Fax: + 386 1 478 22 96

E-mail: urad.slovinci@gov.si

**Slovenska izseljenska matica
Cankarjeva 1/II, p.p. 1548
1001 Ljubljana, Slovenija**

RODNA GRUDA

Tel.: + 386 1 241 02 86

Fax: + 386 1 425 16 73

E-mail: sim@siol.net

**Svetovni slovenski kongres
Cankarjeva cesta 1/IV
Ljubljana**

Telefon/fax: + 386 1 425 24 40

E-mail: ssk.up@eunet.si

Dolgo poletje in vroča jesen

Marko Pečauer
sobotna priloga DELO

Res je, da vsako leto takle čas, ko se začnejo parlamentarne počitnice, napovedujemo dolgo poletje in vročo jesen. Kot je tudi res, da se potem jeseni ponavadi ne zgodi nič posebnega, vsekakor pa le malo od tistega, kar smo napovedali. Pa vendar tudi za letos napovedujemo vročo jesen. Ne samo zato, ker po dolgih parlamentarnih počitnicah pač vedno pride obdobje intenzivnega političnega življenja, ko je treba urediti, kar se je nabralo čez pomlad in je čez poletje mirovalo. Tudi ne samo zato, ker bo letošnja jesen čas volitev; take ali drugačne volitve so skoraj vsako leto. Nekaj stvari je, ki kažejo, da bo letošnja jesen odločilno obdobje, ki bo zaznamovalo podobo in značaj te države za precej naslednjih let.

S predsedniškimi volitvami to jesen se končuje neko obdobje politične zgodovine Slovenije. Ne glede na to, kdo bo izvoljen za predsednika republike, se bo podoba politične pokrajine precej spremenila. To bo opazno tako rekoč vsakemu državljanu brez posebej globoke analize, neposredno čutno nazorno: Milan Kučan

ne bo več predsednik republike, Janez Drnovšek ne bo več predsednik vlade. Dve osebi, ki sta zadnjih deset let postali malone sinonim za visoki državniški funkciji, ki ju opravljata, se bosta poslovili od svojih položajev. Njuna naslednika bo javnost presojala skozi primerjavo z dosedanjima nosilcema funkcije; volili bomo novega Kučana, vlada bo dobila novega Drnovška. In skoraj gotovo javnost z njima ne bo zadovoljna. Kdorkoli bo že izvoljen za predsednika republike, ne bo Milan Kučan. Tudi če bo to Janez Drnovšek, bo slab Kučan. In če bo, kot se napoveduje, predsednik vlade postal Tone Rop, bo slab Drnovšek.

Sama predsedniška funkcija v normalnih razmerah nima kaj velike teže – lahko pa je odločilna v izrednih razmerah, vojnem stanju, v primeru smrti kakega drugega visokega državnega funkcionarja ali pa recimo, če bi v državnem zboru med zasedanjem eksplodirala bomba in umorila večino poslancev; v teh primerih bi vskočil predsednik republike in od njega ali nje bi bilo marsikaj odvisno.

Dokler pa s funkcioniranjem države ni težav, je predsednik republike bolj ali manj protokolarna figura. Za delovanje oblasti je skoraj čistovseeno, kdobo izvoljen za predsednika republike.

S tega gledišča so predsedniške volitve v slovenski javnosti gotovo precenjene. Imajo pa neki drug, simbolni pomen. Poleg županskih volitev so volitve predsednika republike edina oblika personificirane politične izbire. Pri volitvah v državni zbor ali občinske svete se volivci odločajo predvsem o političnih programih ali, natančneje rečeno, dajejo podporo stranki, za katero presodijo, da je najbližje njihovim političnim pogledom; na to, kako bo njihova izbira prevedena v osebno sestavo političnih teles, pa nimajo kaj dosti vpliva. Pri predsedniških volitvah pa volivci ne odločajo samo o politični izbiri, ampak tudi o političnem slogu. Ne presojajo samo političnih opredelitev kandidatov, ampak tudi njihove osebnostne lastnosti: kakšen predsednik bi bil posamezen kandidat, kako bi opravljal svojo funkcijo, kakšno podobo bi dal državi kot njen predsednik. Nikoli ni čisto jasno, koliko k odločitvi volivcev prispeva predstava o politični opredelitvi in koliko premislek o osebnosti kandidatov. Vsekakor pa to, kdo je izvoljen za predsednika republike, pove več o tem, kakšen politični slog si želi volilno telo, kot o tem, kateri politični izbiri daje prednost. Predsednik republike je v slovenski javnosti doživljen kot neke vrste utelešenje lastnosti države, ki ji predseduje. V tem je simbolni pomen predsedniških volitev. S svojo izbiro volivci sporočajo: "Hočemo takšno državo, kakršen je ta človek."

Dejstvo, da se je za kandidaturu za predsednika republike odločil tudi sedanjí predsednik vlade, povrh vsega pa namerava na svoji sedanji funkciji ostati še naprej, vnaša v predsedniško tekmo precej nejasnosti, čisto pravnoformalnih, pa tudi političnih in moralnih dvomov. Je taka tekma, ki jo en igralec igra z udobnega položaja visoke državne funkcije, drugi pa tako rekoč iz anonimnosti svoje zasebnosti, sploh lahko fair? Tudi v medijih nas še čaka razmislek o našem delu v času kampanje. Če hočemo biti korektni do vseh predsedniških kandidatov, koliko sploh še lahko povemo o vladi in njenem predsedniku, ne da bi s tem avtomatično protežirali enega od predsedniških kandidatov? Po drugi strani pa, koliko lahko zamolčimo? Sploh ker se ta kandidat namerava v času kampanje kot predsednik vlade ukvarjati z mnogo bolj usodnimi vprašanji, ki zadevajo prihodnost te države; ravno zaradi njih se je odrekel odstopu s funkcije predsednika vlade.

Ta vprašanja so druga pomembna zadeva, zaradi katere tudi letos napovedujemo vročo jesen: gre za zaključevanje dveh velikih zgodb, ki sta bili v zadnjem desetletju osrednji, če ne celo edini točki programa slovenske politike. Letošnja jesen se odloča o povabilu Sloveniji k vstopu v Nato in zaključujejo se pogajanja o pristopu Slovenije k Evropski uniji.

Vtis, ki se je ustvaril v slovenski javnosti, da je vstop Slovenije v ti dve povezavi tako rekoč samoumeven, se utegne izkazati za napačnega. Če je verjeti Janezu Drnovšku, da se je kljub predsedniški kandidaturi odločil ostati na premierskem položaju zato, da bo sodeloval v zaključku pristopanja k EU, potem je položaj alarmanten. Potem Sloveniji kaže zelo slabo; potem je verjetnost, da bo EU Slovenijo zavrnila, večja, kot da jo bo sprejela. Premier bo s svojimi osebnimi zvezami in izkušnjami, ki si jih je pridobil v preteklih letih, skušal rešiti, kar se še rešiti da. Če se lahko zanesemo samo še na osebne zveze in poznanstva, potem je zadeva res hudo zavožena. Vsekakor še čakamo na Drnovškova natančnejša pojasnila.

Če bo Slovenija res deležna zavrnitve EU, potem se bo marsikaj v tej državi postavilo naglavo. To bi namreč pomenilo, da edini cilj, okrog katerega v tej državi velja tako rekoč vsesplošno soglasje, ni bil dosežen. Gotovo bi to povzročilo silovito reakcijo v javnosti, protievropsko evforijo, morda celo razveljavljanje zakonov, ki so bili sprejeti zaradi harmonizacije s pravnim redom EU, in sprememb ustave, ki so posledica španskega in raznih drugih kompromisov ob slovenskem prizadevanju, da bi bili zraven.

Slovenija bi se zaprla vase in vsaj za nekaj časa postala sovražna do vsega tujega. To bi prineslo tudi gospodarski zastoj in splošno krizo v državi.

Pogajanja o pristopu v EU bodo vsekakor še težka in jesenski čas bo prinesel še marsikatero slabo novico o tem in onem kompromisu, ki ga bo treba sprejeti za ceno vstopa v EU. Blíže ko bomo vstopu, manj privlačna bo videti EU.

Nato je nekoliko drugačna zgodba. Čeprav strankarska politika daje vtis, da je stopnja soglasja o slovenskem vstopu v to organizacijo enaka kot za EU, je javnost razdeljena skoraj na pol. Oba možna izida, da

bo Slovenija povabljen v Nato ali da ne bo, sta lahko vir velikih političnih sporov.

In potem so tu še "običajne" težave, ki jih prinašajo razmeroma nizka gospodarska rast, prazen državni proračun, vse bolj represivno obnašanje države, vse bolj avtokratske težnje oblasti, ki vse teže prenaša kritike na svoj račun, ki jih je vse več.

Kipec Ruvajoča se dečka, delo kiparja Franceta Kralja iz leta 1942 v slovenskem parlamentu

V tako ozračje padejo predsedniške volitve in zato bodo živčne in polne preobratov. Kot je namignil Drnovšek: kandidature se vlagajo do konca septembra, novi predsednik pa bo prevzel funkcijo konec decembra. Kdo ve, kaj vse se še lahko zgodi do takrat. Očitno pa se bomo z Drnovškom to jesen ukvarjali več, kot bi se spodobilo.

Predsednik DZ-ja Borut Pahor je podpisal odlok o razpisu predsedniških in lokalnih volitev, ki bodo 10. novembra. Podpisal je tudi odlok o razpisu splošnih volitev v državni svet: datum volitev predstavnikov lokalnih interesov je 27. november, volitev predstavnikov delodajalcev, delojemalcev, kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev ter predstavnikov negospodarskih dejavnosti pa 28. november.

Za dan razpisa predsedniških volitev in volitev občinskih svetnikov in županov, s katerimi začnejo teči roki za volilna opravila, velja 2. september, za volitve v DS pa 9. september.

Podpora slovenskemu vključevanju v evroatlantske povezave se povečuje

Ljubljana, 29. julija (STA) - Podpora slovenskemu vključevanju v evroatlantske povezave se povečuje, kaže redna mesecna javnomnenjska raziskava, objavljena v današnjem Dnevniku. Podpora članstvu Slovenije v Evropski uniji se je tako povečala na 60 odstotkov, za vstop v zvezo NATO pa bi glasovalo 53,9 odstotka ljudi, ki bi se udeležili referendumu o vstopu.

Delež zagovornikov vstopa v NATO se je torej opazno povečal, zmanjšal pa se je delež tistih, ki menijo, da je potreben referendum o tem vprašanju. 49,2 odstotka vprašanih meni, da je referendum potreben, medtem ko jih 39,2 odstotka referendum zavraca, 11,6 odstotka pa jih nima mnenja o tem, ali je referendum potreben ali ne.

V anketi, ki jo je izvedla agencija Ninamedia, so poklicali 2596 naključno izbranih telefonskih naročnikov, na anketo pa jih je odgovarjalo 700

Vseslovensko srečanje Slovencev v zamejstvu in po svetu

Ljubljana, 8. julij 2002 - Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je pripravila že drugo vseslovensko srečanje Slovencev z vsega sveta, tako slovenskih zamejcev kot zdomcev in izseljencev. Udeležilo se ga je več kot sto petdeset Slovencev, predstavniki slovenskih društev iz Avstrije, Argentine, Avstralije, BiH, Francije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Makedonije, Nemčije, Švice in Švedske.

Po pozdravnih nagovorih predsednika državnega zbora Boruta Pahorja, predsednika Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franca Pukšiča, državnega sekretarja na Ministrstvu za zunanje zadeve in vodje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Iztoka Simonitija, predstavnika največje opozicijske stranke Janeza Janše in senatorja v italijanskem parlamentu Miloša Budina so besedo dobili predstavniki Slovencev iz zamejstva in sveta.

Večina govornikov se je zavzela, da bi tovrstna srečanja postala tradicionalna. Borut Pahor je zbrane pozval k dialogu, ki naj bi pokazal na naloge državnega zbora in države kot celote v prihodnjem letu, da bi lahko izpolnili temeljno nalogo, ki je ohranjanje slovenske identitete, jezika in kulture. Državni zbor je letos sprejel resolucijo o Slovencih po svetu, potem ko je bila leta 1996 sprejeta resolucija o Slovencih v zamejstvu. S tem sta državni zbor in Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu zaokrožila razpravo o tem vprašanju in izpolnila pričakovanja Slovencev po svetu, da bo Slovenija vodila konsistentno politiko na tem področju. Franc Pukšič je predstavil delo komisije v preteklem letu ter se tako kot drugi govorniki, zlasti izseljenci, zavzel za pomoč Slovenije vsem tistim, ki se želijo vrniti v Slovenijo. Predstavniki zamejcev pa so opozorili na aktualna politična dogajanja v sosednjih državah ter na vpliv meddržavnih odnosov in nerešenih vprašanj na njihov položaj.

Švicarji zaslužijo največ

Nuernberg, 27. julija (STA) - Švica je oaza obilja, saj je v njej po izplačanih osebnih dohodkih v letu 2001 sedem od devetih najbogatejših regij v Evropi, kaže raziskava nemške družbe za tržne raziskave GfK. Med mesti vodi Ženeva, kjer znaša izplačani povprečni letni osebni dohodek približno 36.000 evrov. Na drugi strani so med najrevnejšimi regije Vzhodne Evrope, kjer med države z najnižjimi povprečnimi letnimi osebnimi dohodki spadajo Albanija (563 evrov), Ukrajina (379 evrov) in Moldavija (223 evrov). **S povprečnim letnim osebnim dohodkom v višini 6436 evrov je Slovenija, ki se je uvrstila na 19. mesto med evropskimi državami, lani zaostala za Portugalsko, ki je najrevnejša članica unije in katere državljani so lani v povprečju zaslužili 7466 evrov.**

Tako kot v prejšnjih letih analitiki tudi pri raziskavi za lansko leto ugotavljajo, da na listi najbogatejših evropskih držav vodijo izključno članice EU in države Srednje in Severne Evrope, medtem ko zadnjih 20 mest zasedajo države Južne in predvsem Vzhodne Evrope. Vendar pa ob tem ugotavljajo, da so razlike tudi med slednjimi.

Povprečni izplačani osebni dohodek je v Švici lani znašal 25.603 evrov, zaradi česar se lahko Švicarji zahvalijo predvsem svoji trdni valuti, ugotavljajo analitiki GfK. Sledijo prebivalci Luksemburga z 24.623 evri in Norvežani s 19.071 evri letnega osebnega dohodka.

Kot izpostavlja raziskava, je na šestem mestu po osebnih dohodkih Velika Britanija, ki je s 16.451 evri prvič po več letih prehitela Nemčijo, kjer so državljani leta 2001 v povprečju zaslužili 16.171 evrov. Kot poudarjajo v raziskavi, lahko tudi tukaj razlog iščemo v močnem funtu v primerjavi z evrom v času raziskave.

Sicer pa na lestvici najbogatejših evropskih držav Sloveniji neposredno sledijo Madžarska (3213 evrov), Češka (3020), Poljska (3019) in Hrvaška (2766). Makedonija je s 1031 evri na 29. mestu, BiH (779 evrov) in ZRJ (730 evrov) pa sta 34. oz. 35. na lestvici.

Tabor slovenskih otrok po svetu

Na Jezerskem se je začel šesti Tabor slovenskih otrok po svetu. Udeležilo se ga bo 90 otrok iz Avstrije, BiH-a, Hrvaške, Italije, Nemčije, Švice in ZDA, poleg njih pa tudi otroci, njihovi starši in sorodniki iz Slovenije.

Namen enotedenskega srečanja je druženje otrok slovenskih izseljencev z vrstniki iz Slovenije. Tabora, ki ga organizira Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa (SSK), se bodo udeležili tudi predstavniki slovenske vlade in veleposlaništev držav, iz katerih bodo prišli udeleženci tabora, ter domačini Jezerjani.

Vlada na letošnjih sejah sprejela kar 2689 odločitev

Ljubljana, 27. julija (STA) - Slovenska vlada se je od začetka letošnjega leta do 24. julija sestala na 70 sejah, na katerih je sprejela kar 2689 odločitev. Ministri so zasedali na 27 rednih sejah, na katerih so predsedeli kar 80 ur in 55 minut, kar pomeni, da je seja povprečno trajala dve uri in 59 minut.

Večino odločitev je vlada sprejela na rednih sejah, in sicer 1969, na omenjenih sejah je sicer obravnavala 675 točk. Medtem, ko je na 43 dopisnih sejah obravnavala 605 točk in sprejela 720 odločitev. Sicer pa je vlada od njenega imenovanja, od 1. decembra 2000 pa do 24. julija letos v okviru 3970 točk dnevnega reda sprejela 8208 odločitev. Ministri so se sestali na 83 rednih sejah, ki so v povprečju trajale tri ure in dve minuti, na njih pa je sprejela 6985 odločitev. Na 154 dopisnih sejah pa je vlada odločila 1223-krat.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (29. julija 2002)

Država (enota)	tolarjev	Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	226,986	Madžarska (1 HUF)	0,9295
Avstralija (1 AUD)	134,5839	Poljska (1 PLN)	55,9764
Danska (1 DKK)	30,5395	Švedska (1 SEK)	24,4397
Hrvaška (1 HRK)	30,6792	Švica (1 CHF)	156,2362
Japonska (1 JPY)	1,9348	V. Britanija (1 GBP)	361,5155
Kanada (1 CAD)	146,4310	ZDA (1 USD)	231,2977

Ohranjanje slovensko avstralske zgodovine

ZNANSTVENO RAZISKOVALNO SREDIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE, KOPER
CENTRO DI RICERCHE SCIENTIFICHE DELLA REPUBBLICA DI SLOVENIA, CAPODISTRIA
SCIENCE AND RESEARCH CENTER OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA, KOPER

Tekst: Aleksij Kale - Trst
Fotografija: Florjan

V majski številki našega časopisa smo že poročali o projektu za ohranjanje arhivske dokumentarne dediščine Slovencev po svetu, ki so ga lani razpisala slovenska ministrstva za zunanje zadeve, za znanost, šolstvo in šport ter za kulturo. Projekt, ki je prvenstveno posvečen Slovencem v Avstraliji, izvajata Inštitut za slovensko izseljenstvo pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti ter Znanstveno - raziskovalno središče Republike Slovenije iz Kopra. Njegov namen pa je evidentiranje in urejevanje arhivskega in drugega dokumentarnega gradiva o slovenski prisotnosti na avstralskih tleh kot tudi pomoč slovenskim ustanovam pri vodenju in bodočem vzdrževanju lastnih arhivov.

V teh tednih se zaključuje prva faza projekta, ki je bila v glavnem posvečena organizacijskim zadevam in pripravam vsega potrebnega za izvajanje naloge.

V kratkem sledi sedaj konkretno delo na terenu, med slovenskimi društvi in posamezniki v Avstraliji, kamor se bodo izvajalci podali v naslednjih mesecih. Zato opozarjamo naše ustanove in posameznike, da se tudi sami "pripravijo" na te obiske, ki bodo seveda predhodno točneje najavljeni, in pripomorejo k zbiranju ter ohranitvi čim večje količine dokumentarnega gradiva. Potrebo po takem sodelovanju želimo posebej poudariti, ker ne gre samo za dokumentacijo, ki je že prisotna po ustanovah. V tem primeru imajo projektni izvajalci nalogo gradivo obdelati po strokovnih arhivskih merilih in predvsem (kjer je to potrebno) s svetovanjem ter konkretnimi pripomočki pomagati, da bi se v bodoče pravilno shranjevalo. Gre tudi za dokumentacijo posameznikov, ki se hrani po domovih in je v nevarnosti, da se za vedno porazgubi. Ko rečemo posameznikov, mislimo prav na vse člane slovenske skupnosti in ne samo na t.i. vidnejše osebnosti. Vsi priseljenci so s svojim delom na kateremkoli področju pustili (in še puščajo) znake slovenske prisotnosti na tem kontinentu in vsi so na tak ali drugačen način prispevali svoj delček k zgodovini slovenskega izseljenstva ter avstralske Slovenije. Zato so osebni dokumenti, fotografije, pisma, predmeti in drugo "dokazno" gradivo, ki ga premorejo domovi naših rojakov, zgodovinsko še kako pomembni. Velika škoda bi bila, če bi se ta dokumentacija izgubila, ker bi s tem usahnil velik del naših korenin in korenin, ki napajajo identiteto in čut pripadnosti mlajših rodov.

Velika škoda bi bila tudi, če bi z neobhodnim minevanjem članov naše priseljske skupnosti za vedno obmolnil tudi njihov zgodovinski spomin, njihove nikjer zabeležene življenjske poti in vsakdanje izkušnje. Spomin. Če pomislimo, se bomo zavedli, da je to pravzaprav velika zakladnica naše eksistence, zlasti ko gre za eksistenco na tujem. Zaradi tega si je projekt za ohranjanje slovenske dokumentarne dediščine v Avstraliji zadal kot nalogo tudi beleženje osebnih pričevanj prek videointervjujev in ustvarjanje posebnega arhiva, ki bo pričal o naši izseljenski zgodovini prek žive besede in slike. Uresničevanje tega dela projekta, h kateremu vabimo vse, ki so pripravljene pripovedovati o svojem izseljenskem življenju, se je že začelo v sodelovanju s Slovenian Media House. Nadaljevalo se bo v prihodnjih mesecih, še najbolj intenzivno v novembru, ko bodo v Avstraliji izvajali svoj del projektnih nalog sodelavci Znanstveno raziskovalnega središča Republike Slovenije iz Kopra. O podrobnostih in poteku tega dela bodo bralci obveščeni v prihajajočih številkah našega časopisa.

ALI ŽE VESTE,

- da izven meja matične domovine živi več kot 500.000 Slovencev;
- da v Sloveniji deluje kar 18 ustanov, ki se ukvarjajo s problematiko Slovencev po svetu;
- da smo Slovenci organizirani v različnih društvih, katoliških misijah in drugih organizacijah v 23 državah na vseh kontinentih, razen Azije in Afrike;
- da deluje med Slovenci izven meja mačne države ok. 250 slovenskih duhovnikov in redovnikov (nekateri tudi za druga področja);
- da je največja slovenska župnija na svetu v Torontu v Kanadi;
- da so Slovenci povsod zelo cenjeni in spoštovani v okolici, kjer živijo;
- da številni naši rojaki zavzemajo pomembne položaje v državah, kjer živijo;
- da so naši rojaki veliko pripomogli za mednarodno priznanje Slovenije pred 10 leti;
- da v Argentini že 4. generacija lepo govori slovensko in bi se nekateri radi priselili v Slovenijo;
- da država Slovenija potrebuje vsako leto vsaj 3.000 novih aktivnih prebivalcev za normalno delovanje v naslednjih dvajsetih letih?

Vse to in še kaj bi radi osvetlili s pričujočo brošuro ob letošnji nedelji Slovencev po svetu. Ugotavljamo namreč, da v domovini vse premalo poznamo stanje in vprašanja naših rojakov po svetu. In vendar so tudi oni del našega naroda. Mnogi, čeprav ne obvladajo najbolje slovenskega jezika, nosijo v sebi globoko povezanost s svojimi koreninami. Sodobne oblike komunikacije omogočajo večje spoznavanje in povezovanje med Slovenci v domovini in po svetu. V času vključevanja v evropske in svetovne integracije potrebujemo tudi izkušnjo naših rojakov, ki že dolgo živijo v drugačnem okolju in nam lahko posredujejo svoja spoznanja, svetujejo in pomagajo premagovati strahove, da se ne bomo zaprli v geto samozadostnosti ali se razpršili v morju brezinnosti. Z veliko zavzetostjo številnih sodelavcev smo pripravili to brošuro in upamo, da vam bo približala stvarnost naših ljudi v svetu. Želimo si, da bi tudi tu zapisana besedila približala rojake vam in vas njim. Upamo tudi, da bo pričujoče gradivo dragocena pomoč in pobuda za spoznavanje in povezovanje Slovencev med seboj - da bi začutili, da je izseljenstvo del narodnega telesa. Če se naš čovek na tujem utrjen opoteka, to slabi domovino, kjer domovina omahuje, je bolj izpostavljen in ogrožen njen sin v svetu. Brošuro vam ponujamo brezplačno v branje. Veseli pa bomo vaših prostovoljnih darov - z njimi boste podprli Rafaelovo družbo - pa tudi odmevov, ki jih pošljete na naslov te ustanove:

Poljanska 2, 1000 Ljubljana, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net

Alojz Uran

narodni ravnatelj dušnega pastirstva Slovencev po svetu

Dean Ceglar

Inštitut za slovensko izseljenstvo

Zgodovina Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU sega v leto 1963, ko je Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) postala nosilec projekta *Zgodovina slovenskega izseljenstva*. Skupaj z zgodovinsko sekcijo Slovenske izseljenske matice (SIM) je 18. junija ustanovila *Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva* (ŠCZSI). Njegove glavne naloge so bile: zbirati, znanstveno proučevati in objavljati gradivo, ki se vključuje v prikaz zgodovine slovenskega izseljenstva. Vse do leta 1967 je deloval v smislu iniciativnega odbora brez lastnih prostorov in kadrov. Gradivo o naših izseljencih in o izseljevanju iz Slovenije se je v ŠCZSI zbiralo in delno obdelovalo v treh sekcijah: arhivski (pod vodstvom Eme Umek iz Državnega arhiva Slovenije), bibliografski (vodil jo je Janez Logar iz Narodne in univerzitetne knjižnice) in statistični (pod vodstvom Živka Šifererja iz Zavoda za statistiko SRS). Zaradi kopičenja zbranih podatkov se je začela kazati potreba ŠCZSI po lastnem prostoru ter strokovno usposobljenih delavcih. Leta 1968 je SAZU začasno zaposlila zgodovinarja Franca Rozmana, ki je imel svoj delovni prostor pri Sekciji za občo in narodno zgodovino Inštituta za zgodovino pri SAZU. Zaradi pomanjkanja denarja in kadrovskih težav je zastavljeno delo ŠCZSI konec šestdesetih postopno zamrlo.

Leta 1973 je prišlo do poskusa ponovne oživitve centra, vendar brez uspeha. Le SIM je še naprej sprejemal pošiljke izseljenskih arhivov, vendar jih ni več sistematično urejal. Po skoraj desetletnem mirovanju je ŠCZSI leta 1982 nasledil Inštitut za izseljenstvo pri SAZU. Pobudo zanj so dali udeleženci mednarodnega simpozija v Ljubljani, posvečega 30-letnici smrti Louisa Adamiča. Inštitut je po ustanovitvi dobil svoje prostore v poslopju predsedstva SAZU, prve zunanje in honorarne sodelavce, znanstveni svet (predsedoval mu je akademik prof. dr. Fran Zwitter) in upravnik (prof. dr. Janez Stanonik). V letu 1983 je Inštitut tudi

formalno postal osrednji slovenski dokumentacijski center za zbiranje arhivskega gradiva o slovenskih izseljencih. Kot že v preteklosti tako se je tudi v tem obdobju pojavil problem zaposlitve strokovnjakov in vse do konca leta 1984 je imel Inštitut poleg zunanjih sodelavcev kot honorarno sodelavko za urejanje dokumentacije le Milo Šenk. Konec leta 1984 se je na Inštitutu za določen čas zaposlila dr. Silva Mežnarič. Leta 1986 se je za nedoločen čas na Inštitut zaposlila Janja Žitnik, po stroki germanistka.

Nove naloge Inštituta

Leta 1986 se je Inštitut ponovno preimenoval, in sicer v Inštitut za slovensko izseljenstvo (ISI) in se priključil *Znanstvenoraziskovalnemu centru* (ZRC) SAZU. Od prejšnjih sodelavcev je ostala le še Janja Žitnik, odprla pa so se nova delovna mesta za etnologinjo Bredo Čebulj-Sajko, za dva zgodovinarja: mag. Andreja Vovka in Marjana Drnovška, ter leta 1989 še sociologinjo Marino Lukšič. Do sedaj so ISI vodili naslednji upravniki in upravnice: dr. Andrej Vovko (1987–1992), dr. Janja Žitnik (1992–1995), dr. Irena Gantar Godina (1995–1999), in dr. Marina Lukšič-Hacin (od leta 1999). Decembra 1995 se je na ISI zaposlil politolog Zvone Žigon. Leta 1999 je ISI dobil tri nove sodelavce: sociologinjo dr. Mirjam Milharčič-Hladnik, zgodovinarja in dokumentalista Deana Ceglarja in geografa Jerneja Mlekuža. ISI je dobil tudi nove, prenovljene prostore na Novem trgu 2. Konec leta 1999 se je začel tudi postopek za ureditev statusa arhiva ISI v dogovoru z Arhivom Slovenije. Decembra leta 2001 je bil ustanovljen tudi *Arhivsko-dokumentacijski center ISI*.

Glavni dejavnosti inštituta sta raziskovalna in arhivska. Pomembna dejavnost inštituta je tudi razstavna (sodelovanje pri razstavah *Izseljenec: življenjske zgodbe Slovencev po svetu* z Muzejem novejšje zgodovine v Ljubljani in *V Ameriko!* z Miklovo hišo v Ribnici). Trenutno potekajo na inštitutu

naslednji projekti: *Stanje arhivskega, muzejskega in knjižnega gradiva pri slovenskih izseljencih po svetu* – v sodelovanju z Znanstvenim in raziskovalnim središčem (ZRS) Koper, *Vloga in pomen žensk za ohranjanje kulturne tradicije med izseljenci* in *Stanje in perspektive slovenskega povratništva*. ISI sodeluje tudi v drugih mednarodnih projektih: *Comparative Education Programme in Euro-Mediterranean Studies* (Faculty of Education, University of Malta) in *Migration and Intercultural Relations: Challenge for European Schools Today* (Stavanger University College, Norveška). Inštitut je član AEMI-ja (*The Association of European Migration Institutions*) in SSS-ja (*The Society for Slovene Studies*) v ZDA. Programska skupina ISI, ki jo vodi dr. Marjan Drnovšek nosi naslov *Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva*. Raziskovalci ISI pokrivajo naslednja področja pri proučevanju slovenskega izseljevanja: zgodovino, literarno zgodovino, sociologijo, etnologijo, geografijo, antropologijo in politologijo.

Leta 1990 je ISI začel izdajati osrednjo slovensko revijo s področja izseljenstva z imenom *Dve domovini – Two Homelands*, ki je doslej izšla v 14 (dvojezičnih) številkah, junija 2002 izide številka 15 in jeseni 2002 še številka 16. Leta 1990 je izšla tudi prva številka *Biltena* ISI. Leta 1994 je začel informativni Bilten izhajati tudi v dvojezični obliki kot *Bilten/Newsletter*. Leta 2000 je ISI dobil tudi prvi *Vodnik po arhivskem gradivu Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU*, ki ga je uredil Dean Ceglar. Zaradi vpetosti v sodobne informacijske tokove je delovanje inštituta predstavljeno tudi na spletnih straneh: <http://www.zrc-sazu.si/isi/>.

Inštitut za slovensko izseljenstvo

Znanstveno raziskovalni center
Slovenske akademije
znanosti in umetnosti,
Gosposka ulica 13,
1000 Ljubljana

Med hribi in morjem

Nenavaden začetek, kajne? Verjetno ste že ugotovili da se vam oglašam iz Wollongonga. Naša urednica Glasa Slovenije Stanka Gregorič se je poslovila od nas in moramo priznati, da jo bomo zelo pogrešali. Ostali pa ji bomo hvaležni za vse kar je naredila za nas Slovence v naši novi deželi.

Naši domorodci so našli ime tudi za mesto Wollongong, kar pomeni v njihovem jeziku - med hribi in morjem. Wollongong se nahaja 80km južno od Sydneja in je tretje največje mesto v NSW, po najnovejših podatkih pa ima 235.000 prebivalcev. Razlega se med hribi in morjem po dolžini 30 km in po širini od 2 do 5 km. Najvišji hrib na zahodu Mount Keira ima čez 500 m nadmorske višine in je zelo priljubljena izletniška točka, velja pregovor, če nisi bil na tem hribu, nisi bil v Wollongongu. V tem čudovitem mestu pa živijo tudi Slovenci, bilo naj bi nas nekje okrog 600 duš, oziroma 150 družin.

V te kraje smo prišli nekateri takoj po vojni, ostali pa do leta 1965. Po letu 1965 pa se je migracija začela zaustavljati in je danes skoraj sploh ni iz Slovenije. Slovenci smo poznani, da smo zelo pridni in delavni in, da imamo radi nekaj svojega. Nekje okrog leta 1956 so se prvi krat organizirali in se poimenovali društvo Danica. Bilo je veliko uspehov pa tudi razočaranja in tako se je leta 1969 društvo razpadlo. Hitro po razpadu so spoznali, da brez organiziranosti nebo šlo. Že v mesecu januarju ali bolj točno 19. januarja 1970 se je nekaj rojakov sestalo v kleparski delavnici našega rojaka Slavkota Vaupotica in ustanovilo novo društvo, katerega so poimenovali "Planica" to pa verjetno zato, ker je bilo med njimi tudi nekaj takih, ki so bili doma iz krajev pod Poncami.

Vse od leta 1970 pa do leta 1983 smo bili pridni in razrnišljali, kako priti do svojega gnezda. V mesecu maju 1983 pa se nam je posrečilo, da smo odkupili od anglikanske cerkve - cerkev, dvorano in hišo. Vse to smo si obnovili po našem okusu in si uredili slovenski center v predmestju Wollongonga v Figtree.

Naše društvo oziroma klub "Planica" je oddaljen od centra Wollongonga in morja samo 3 km in se nahaja na Princes Highway na številki 136-140.

V centru se zbiramo ob sredah, sobotah in nedeljah takrat, ko imamo sveto mašo, to pa je vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu in ob praznikih, za kar poskrbita Pater Valerijan in pater Filip iz Sydneja. Na žalost je tudi pri nas tako kod pri vseh naših društvih po Avstraliji, da med nami ni dovolj zainteresirane mlajše generacije, da bi prevzela naše želje. Vsi se sprašujemo, kako dolgo še, morda deset - morda dvajset let tega nihče ne ve.

Ko smo bili še mladi so naše dvorane bile polne in večkrat premajhne. Sezidali smo si velike klube ne sluteč, da bodo postali tudi naši klubi le spomeniki. Vse manj nas je na veseljih - zabavah in prireditvah in so naše dvorane videti prazne, a naše slovenske cerkve pa se polnijo, da se poslovimo od svojega znanca prijatelja, očeta ali matere, brata ali sestre. Morda še ni prepozno. Vprašajmo se ali bo slovenski jezik prenehal zveneti v deželi pod južnim krizem. Samo z jezikom se lahko ohrani prisotnost in kultura enega naroda. Po samostojni Sloveniji imamo veliko uradnih ali neuradnih srečanj z rojaki iz naše domovine in skupaj poskušamo najti rešitev pa je ne najdemo, verjetno bo čas naredil svoje a nam pa ostaja le upanje. Ivan iz Wollongonga.

Pozdrav iz sončnega Perth

Lep pozdrav vsem rojakom se iz zahodne Avstralije natančneje iz Perth.

Čeprav smo nekako v zimskem času, pa vendar ni čutiti v tem delu preveč mraza v narekovaju seveda, kajti prava zima in mraz se čutita v zimskem času doma v Sloveniji.

Kot sva napisala v naslovu, je vreme tu lepo in sončno le tu in tam kakšna kaplja dežja.

S tem prispevkom vam želiva povedati Kaj? oziroma Kako? živi slovenska skupnost tu v Perthu in okolici, Kaj? počno v Slovenskem Klubu, skratka kratek opis dogodkov. Slovenski Klub v Perthu si vsako leto zada nalogo oziroma plan dogodkov, ki se odvijajo čez celo leto. V ta namen izdajo majhno brošuro in jo porazdelijo med Slovensko skupnost, tako da vsak kdo lahko vidi Kdaj? in Kako? se kaj dogaja tu v Perthu.

Sicer pa za vse dogajanje pravočasno objavljava z Zorico na radijski oddaji vsak petek večer, tako, da vsak kdo, če ne izve preko časopisa, lahko posluša preko radijskih valov.

Slovenski radijski program se vedno z veseljem vodiva vsak petek večer skupaj z ženo Zorico, saj to pa je tudi edino kar nam je v Perthu ostalo aktivnega.

Ker smo že na polovici leta, naj poveva le najbolj odmevne dogodke, ki so se odvijali.

Leto smo pričeli z tradicionalno prireditvijo "GRAPE PICKING DANCE" ali po naše "VINSKO TRGATVIJO".

Bilo je veselo, živahno, pač v stilu slovenske folklore. Za ples so poskrbeli za nas trenutno najbolj interesantni za našo skupnost, ansambel "New Oberkreiner". Odlično pa je bilo poskrbljeno tudi za pijačo in jedačo.

V mesecu maju smo proslavljali "MOTHERS DAY". Enako veselo vzdušje in na tem praznovanju smo izbrali za leto 2002 "mati - leta". In ta je letos postala Marija Mihelič. Vse čestitke Mariji Mihelič, ki je letos "mati leta".

V mesecu juniju pa smo proslavljali "SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK". Le ta se je odvijal v stilu skromnega programa in udeležbe.

Edino, kaj nas tu v Perthu pesti vsako leto. Vedno manjši obisk in zato si člani kluba prizadevajo pridobiti na prireditve prav tako ostale skupnosti, skratka dobrodošli so vsi, ki si žele z nami veseliti. Ne nazadnje se upadanje Slovenske skupnosti pozna prav tako pri perečem vprašanju, kaj se bo zgodilo z Slovenskim Klubom v Perthu?. Znano je, da druge oziroma tretje generacije Slovencev v Perthu ni niti vključno z mano za majhen avtobus.

Počakajmo do oktobra, takrat bo odločilni občni zbor, na katerem mora pasti odločitev kakšna bo usoda Slovenskega Kluba?

V ta namen smo nedavno gostili pri nas g. Zvoneta Zigona iz urada republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Ob svojem uradnem obisku po Avstraliji nas je obiskal tu v Perthu in ob prijetni dobrodošlici smo se lahko z njim pogovarjali najprej v petek zvečer na slovenski radijski oddaji, torej v živo iz studia in nato se naslednji dan v Slovenskem Klubu.

Prizadeval si je izvedeti čim več o nasi skupnosti predvsem o drugi oz. tretji generaciji, nasih aktivnostih in seveda njihovih problemih. Ta njegov obisk je pa hkrati zadnji dogodek, ki se je odvijal tu v Perthu.

Prisrčno vabljeni v ta nas zahodni del Avstralije. Če vas pot kdaj popelje tod mimo se nam oglasite v Slovenskem Klubu 131 James Street, Guildford. Klub je odprt vsako nedeljo popoldan med 4 in 8 uro.

Prispevek sva pripravila radijska voditelja Slovenskega programa iz Perth

Zorica in Samo. Lep pozdrav do naslednjega javljanja.

